

SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010.

Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS

PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2025. gada 25. jūnijā

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Irēna Kucina, tiesneši Jānis Neimanis un Jautrīte Briede,

kolēģijas sēdē izskatījusi pieteikuma iesniedzēja [..] pieteikumu par lietas ierosināšanu (ieteikums Nr. 94/2025),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Krimināllikuma 190.¹ panta otro daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1., 90., 92. un 94. pantam un spēkā neesošu no pamattiesību aizskāruma rašanās brīža.

2. Apstrīdētā norma nosaka: par narkotiskas vai psihotropas vielas, šo vielu izgatavošanai paredzēto izejmateriālu (prekursoru), jaunas psihoaktīvas vielas vai to saturoša izstrādājuma, kuru aprīte ir aizliegta vai ierobežota, kā arī par radioaktīvas vai bīstamas vielas, stratēģiskas nozīmes preces vai citas vērtības, sprāgstvielas, ieroča, munīcijas pārvietošanu pāri Latvijas Republikas valsts robežai jebkādā nelikumīgā veidā, ja to izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās vai ja tas izdarīts lielā apmērā, soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemta pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Pieteikumā ir apstrīdēta likuma normas satversmība. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punkts noteic, ka persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē ietverto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

Tiesa krimināllietā atzinusi, ka pieteikuma iesniedzējs nelikumīgi pārvietojis pāri Latvijas Republikas robežai psihotropo vielu lielā apmērā un atzinusi viņu par vainīgu apstrīdētajā normā paredzētā nozieguma izdarīšanā, sodot ar brīvības atņemšanu. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētā norma nav pietiekami skaidra un paredzama, lai varētu būt par pamatu kriminālatbildības piemērošanai. Turklāt viņš esot palāvies uz kompetento valsts iestāžu sniegto informāciju, ka konkrētās vielas aprite nav aizliegta. Tādējādi apstrīdētā norma aizskarot viņam Satversmes 90., 92. un 94. pantā ietvertās pamattiesības, kā arī pārkāpjot Satversmes 1. pantā ietverto tiesiskās palāvības aizsardzības principu.

Līdz ar to pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu pieteikumu var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt aizskartās tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādu nav.

Pieteikuma iesniedzējs ir izmantojis visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem. Proti, pirmās instances tiesa notiesājusi pieteikuma iesniedzēju par apstrīdētajā normā paredzētā nozieguma izdarīšanu. Pieteikuma iesniedzējs pārsūdzējis minēto spriedumu apelācijas un kasācijas kārtībā. Apelācijas instances tiesa spriedumu daļā par apstrīdētajā normā paredzētā nozieguma izdarīšanu atstājusi negrozītu. Savukārt Senāts atstājis negrozītu apelācijas instances tiesas lēmumu. Senāta lēmums nav pārsūdzams.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā noteiktajām prasībām.

7. Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtais daļas pirmais teikums noteic: “Konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās.”

Satversmes tiesas likumā noteiktais konstitucionālās sūdzības iesniegšanas termiņš ir konstitucionālās sūdzības saturu veidojošs noteikums, kura neievērošana liedz pieeju Satversmes tiesai. Paredzot šo termiņu, likumdevējs ir prezumējis, ka gadījumā, ja apstrīdētā norma personai rada būtisku pamattiesību aizskārumu, tā nekavējoties vēršīsies Satversmes tiesā. Jo ilgāk persona pacieš savu tiesību aizskārumu, jo mazāk tā ir ieinteresēta savu pamattiesību aizsargāšanā. Turklāt Satversmes tiesa ir atzinusi, ka minētais termiņš ir uzskatāms par samērīgu un pietiekami garu, lai persona varētu sagatavot un iesniegt konstitucionālo sūdzību (*sk. Satversmes tiesas 2021. gada 28. maija lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2020-52-01 16. un 16.1. punktu*).

Konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir skaitāms no [datums], kad stājās spēkā Senāta lēmums krimināllietā Nr. [...]. Pēdējā diena, kad varēja iesniegt sūdzību bija [datums]. Pieteikums Satversmes tiesā ir iesniegts 2025. gada 29. maijā. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš nav ievērots.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtās daļas pirmajā teikumā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 94/2025).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Irēna Kucina